

Sygn. akt VIII Gz 51/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SO Piotr Sałamaj

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku S. Z.

o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej

na skutek zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie V GU 51/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania.

SSO Piotr Sałamaj SSO Agnieszka Woźniak SSO Anna Budzyńska

UZASADNIENIE

Pismem wniesionym w dniu 13 sierpnia 2015 r. dłużnik złożył wniosek o ogłoszenie upadłości w stosunku do osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. We wniosku wskazał, że dzięki zaciągniętym kredytom wspólnie z żoną wykupił na własność mieszkanie, przeprowadził niezbędne remonty. Niekorzystnie na jego sytuację materialną wpłynął pogorszący się stan zdrowia, a także wyższy kurs franka szwajcarskiego. Od sierpnia 2008r. zaczął się znajdować w coraz trudniejszej sytuacji materialnej. Posiada niezbędne sprzęty domowe, ale są one użytkowane od lat. Straty w pasiece pszczół również wpłynęły na pogorszenie sytuacji finansowej dłużniczki. Do połowy marca 2009r. regulował wszystkie zobowiązania terminowo. Mąż dłużniczki wymaga stałej opieki. Dłużnik nie jest właścicielem, ani współwłaścicielem nieruchomości. Utrzymuje się z emerytury w wysokości 1.654,59 zł brutto. Emerytura ta jest zajęta przez komornika. Dłużnik posiada zobowiązania z tytułu 9 pożyczek zaciągniętych w bankach wspólnie z żoną oraz 17 pożyczek zaciągniętych w bankach samodzielnie.

Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim postanowieniem z dnia 6 listopada 2015 roku oddalił wniosek. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano:

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 z późn. zm.; dalej jako: puin) upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Definicja niewypłacalności została zawarta w art. 11 puin, który stanowi, iż dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych (art. 11 ust. 1 puin.).

Wnioskodawca jest osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej i jej upadłości nie można ogłosić zgodnie z przepisami działu II tytułu I części pierwszej puin. Spełnia więc przesłanki podmiotowe z art. 491¹ puin do ogłoszenia upadłości konsumenckiej.

Dowody załączone do wniosku potwierdzają, że wnioskodawca ma wymagalne zobowiązania pieniężne, z jego oświadczenia wynika, że zobowiązania te nie są obecnie regulowane. Jest zatem niewypłacalny w rozumieniu przepisów prawa upadłościowego.

Negatywne przesłanki ogłoszenia upadłości wobec osób nieprowadzących działalności gospodarczej zostały wskazane w art. 491⁴ ust. 1 p.u.n., zgodnie z którym sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości jeżeli:

- dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

- w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku:

- w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów tytułu niniejszego, jeżeli postępowanie to zostało umorzono z innych przyczyn niż na wniosek dłużnika,

- ustalony dla dłużnika plan spłaty wierzycieli uchylono na podstawie przepisu art. 491²⁰,

- dłużnik, mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości,

- czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli - chyba że przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

- w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań, chyba że do niewypłacalności dłużnika lub zwiększenia jej stopnia doszło pomimo dochowania przez dłużnika należytej staranności lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

- dane podane przez dłużnika we wniosku są niezgodne z prawdą lub niepełne, chyba że niezgodność lub niepełność nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie ponad wszelką wątpliwość zachodzi przesłanka negatywna ogłoszenie upadłości obejmująca umyślne doprowadzenie do swojej niewypłacalności i istotnego powiększenia jej stopnia przez dłużnika. S. Z. prowadzi gospodarstwo domowe z żoną H. Z.. Ich bogata historia kredytowa sięga 2000 roku kiedy to S. Z. zaciągnął zobowiązanie na kwotę główną 4830 zł, z czego spłacił zaledwie 892,20 zł. Następnie zadłużył kartę kredytową wydaną w 2002 roku na kwotę przeszło 4200 zł. Wnioskodawczyni zaś zadłużyła kartę kredytową wydaną w 2005 roku na przeszło 2600 zł a inną wydaną w 2006 roku na przeszło 57.400 zł. W tamtym roku małżonkowie w ramach 5 umów z bankami zaciągnęli zobowiązania na łączną kwotę przeszło 105.300 zł. Zobowiązania te nie zostały w pełni uregulowane.

Z takim bagażem zobowiązań dłużnicy weszli w rok 2007 w którym znacznie zintensyfikowali akcję kredytową. W roku tym zaciągnęli dalszych 10 zobowiązań kredytowych na kwotę przeszło 93.300 zł z czego sama dłużniczka zaciągnęła dalszy dług w łącznej kwocie przeszło 44.900 zł natomiast wspólne zobowiązania małżonków przekroczyły 43.000 zł. Zobowiązania te zostały uregulowane jedynie w mniejszej części.

W roku 2008 dłużnicy - mając już świadomość wielkości zaciągniętych zobowiązań i trudności jakie sprawia ich terminowe regulowanie – nadal popadali w kolejne długi. Analiza dat zawieranych umów i kwot pobieranych kredytów wskazuje, że małżonkowie Z. świadomie zaciągali dalsze zobowiązania nie mając żadnych widoków na ich spłatę.

Podpisali łącznie 17 umów kredytowych na łączną kwotę przeszło 253.700 zł, przy czym sam wnioskodawca 5 razy wiązał się nowymi umowami kredytowymi z bankami na kwotę przekraczającą 34.100 zł, a wspólnie z żoną podpisał dwie umowy na kwotę przeszło 127.00 złotych. Spłaty zaś objęły wyłącznie ułamek pobranych kwot.

2009 rok przyniósł kontynuację omawianego procederu – wnioskodawczyni zadłużyła się na dalsze 25.100 zł w ramach 5 umów, co łącznie z zobowiązaniami małżonka dało łączną kwotę 67.000 zł nowych środków pozyskanych od banków. Spłaty znowu objęły ułamek pożyczonych kwot, albo nie było ich wcale (np. umowa S. Z. z E. z 03.04.2009 r. i umowa wnioskodawczyni z (...) Bankiem z 03.04.2009 r.)

Jeszcze po 2011 roku małżonkowie wspólnie zaciągnęli dług w kwocie przeszło 3200 zł na karcie kredytowej.

Taki stan faktyczny wyłaniający się z załączników do wniosku przedłożonych w niniejszej sprawie prowadzi do konstatacji, że wnioskodawca wraz z żoną świadomie i umyślnie doprowadził do swojej niewypłacalności i stale powiększał jej stopień, zaciągając zobowiązania na łączną kwotę przeszło 523.900 zł, którym w żadnej mierze nie mogła sprostać. Kwota pobrana w bankach wystarczyłaby nie tylko na niewielkie remonty opisywane w treści wniosku, ale na budowę całego nowego domu od podstaw. Wnioskodawczyni najwyraźniej nie podaje zatem całej prawdy odnośnie celu i przeznaczenia pobranych środków.

W konsekwencji Sąd doszedł do wniosku, że w stosunku do S. Z. ziszcila się negatywna przesłanka ogłoszenia upadłości konsumenckiej i wobec nagannej postawy nie zasługuje on na dobrodziejstwo oddłużenia.

Nie zachodzi także żadna z przesłanek uzasadniających przeprowadzenie postępowania względami słuszności lub względami humanitarnymi. Nie uzasadnia tego ani wiek wnioskodawcy (obecnie 76 lat) ani fakt jego niepełnosprawności.

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji oddalił wniosek

Wnioskodawca złożył zażalenie zaskarżając w całości wskazane wyżej postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim.

W treści zażalenia podniósł, że jego niewypłacalność powstała wskutek zdarzeń od niego niezależnych, w tym pogarszającego się stanu zdrowia albowiem jego historia chorobowa zaczyna się od roku 1982, od kiedy przebywa na rencie chorobowej. Wskazał, że z uwagi na bardzo słaby wzrok ma orzeczone przez (...) do spraw orzekania o niepełnosprawności stopień znaczny niepełnosprawności i z tego względu wymaga stałej opieki osoby drugiej, którą faktycznie sprawuje jego żona. Podkreślił, że od szeregu lat dokucza mu także głęboka depresja i jest pod stałą opieką lekarza- psychiatry w (...). Wskazał, że nie może zgodzić się z zarzutem poczynionym jej przez Sąd Rejonowy, iż świadomie i umyślnie doprowadził do swojej niewypłacalności, a także że nie podał całej prawdy odnośnie celu i przeznaczenia pobranych środków. Podkreślił, że rzetelnie sporządził wykazy wszystkich zobowiązań, niczego nie zataił i przez cały czas trudno jest mu żyć z przeświadczeniem, że nie jest w stanie spłacać wszystkich zobowiązań. Wskazała, że obecnie utrzymując się z emerytury w wysokości 1.654,59 złotych, a po potrąceniach i zajęcia komorniczych zostanie mu kwota 648,40 złotych. Korzysta z pomocy opieki społecznej oraz rodziny. Zarzucił, że Sąd Rejonowy błędnie przyjął, iż historia kredytowa jej i małżonka rozpoczęła się w 2000 roku, gdyż wskazane zobowiązanie zostało zaciągnięte w 2008 roku. Odnosząc się do wymienionej przez Sąd Rejonowy karty kredytowej z 2006 roku to kwota 57.400 złotych wynika z nadania przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego. Podkreślił, że od II kwartału 2009 roku nie zaciągał wraz z żoną żadnych zobowiązań, a wymieniona w postanowieniu karta kredytowa z roku 2011 roku była poddana restrukturyzacji i w tym roku trafiła do windykacji. W ocenie skarżącego nie sposób zgodzić się z tezą Sądu I instancji, iż celowo i świadomie nie spłacał wraz z małżonką zobowiązań przez cały kryzysowy okres, gdyż przy pomocy rodziny dokonywali spłat kredytu zaciągniętego we frankach szwajcarskich, o czym świadczy załączony do zażalenia harmonogram spłat. Podkreślił, że zmieniający się kurs franka szwajcarskiego pogłębił ich sytuację majątkową. Ponadto kwoty główne zaciągniętych zobowiązań według stanu na 2009 roku nie stanowiły tak

ogromnej kwoty jak wskazał to Sąd Rejonowy- 523.900 zł. Podkreśliła, że banki sprzedały jej zobowiązania różnym firmom windykacyjnym za 10% wartości zadłużenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawczyni okazało się zasadne.

Wnioskodawca wniósł o ogłoszenie upadłości w trybie przewidzianym w tytule V ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze "Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej".

Na wstępie zaznaczenia wymaga, że jako instytucja prawna upadłość konsumencka została wprowadzona po raz pierwszy ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2008 r., Nr 234, poz. 1572) jako odpowiedź na narastające negatywne zjawisko społeczne nadmiernego zadłużania się osób fizycznych. Ustawodawca wyszedł z założenia, że należy stworzyć mechanizmy prawne, które w pewnych wypadkach umożliwią oddłużenie tym osobom fizycznym, które są zadłużone w stopniu uniemożliwiającym im samodzielną spłatę długów. Wprowadzone wówczas przesłanki ogłoszenia upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej - jak podkreślano w doktrynie - były zbyt restrykcyjne (w szczególności podtrzymanie zasady prymatu interesów wierzycieli wobec konsumentów w rozumieniu u.p.n.), aby instytucja ta mogła zrealizować cele przyświecające ustawodawcy. Ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1306) dokonano nowelizacji przepisów regulujących upadłość konsumencką, natomiast w uzasadnieniu projektu ustawy jako jej cel wskazano usunięcie dotychczasowych barier w dostępie do postępowania upadłościowego osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, tak aby ograniczyć wykluczenie społeczne i mechanizm dziedziczenia bezradności przez następne pokolenia, umożliwienie reintegracji dłużników w legalnym obrocie gospodarczym, a w dłuższej perspektywie umożliwić dłużnikom ponowne korzystanie z usług instytucji finansowych [zob. druk Sejmu VII kadencji Nr (...),(...)]

Założenia te swój wyraz znajdują w art. 2 ust. 2 p.u.n., zgodnie z którym postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej należy prowadzić tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli jest to możliwe – zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu. Należy zatem uznać, że pierwszoplanowym celem tzw. upadłości konsumenckiej jest oddłużenie osoby fizycznej [por. A. W., Przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej, (w:) Przegląd prawa handlowego, luty 2015]. Na uwadze należy mieć także liberalizację dostępu konsumentów do ogłoszenia ich upadłości wobec wyłączenia zastosowania do postępowania w sprawie ogłoszenia upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej przepisów wskazanych w art. 491² ust. 1 u.p.n., dotyczących m.in. konieczności posiadania środków wystarczających co najmniej na koszty postępowania upadłościowego.

Nie bez znaczenia są również pozytywne przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej wyrażone w art. 491⁴ ust. 4 u.p.n. in fine, a mianowicie zasada słuszności oraz względy humanitarne. Usytuowanie wskazanych przesłanek pozytywnych (stojących na przeszkodzie oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości), w jednostce redakcyjnej dotyczącej nieprawdziwych lub niepełnych danych, prowadzi do konkluzji, iż sąd rozpatrujący wniosek, w przypadku wystąpienia wskazanej przesłanki negatywnej, powinien zbadać, czy nie wystąpiła choćby jedna (alternatywa nierozłączna) z przesłanek pozytywnych z art. 491⁴ ust. 4 u.p.n. in fine. Jeżeli więc przemawiają za tym zasady słuszności lub względy humanitarne, sądowi rozpoznającemu wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej nie wolno oddalić wniosku na podstawie art. 491⁴ ust. 4 u.p.n.

Przechodząc do przesłanek ogłoszenia upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej (tzw. upadłości konsumenckiej), należy wskazać, iż dzielą się na dwie grupy: przesłanki pozytywne określone w art. 491¹ ust. 1 u.p.n., które można określić również mianem przesłanek podmiotowych, a także przesłanki wskazane w art. 10 i art. 11 ust. 1 p.u.n., oraz przesłanki negatywne – obligujące sąd do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości

konsumenckiej – uregulowane w art. 491⁴ u.p.n. za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 491⁴ ust. 4 u.p.n. in fine (dotyczących zasad słuszności i względów humanitarnych).

Sąd Rejonowy w swoim uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca spełniła przesłanki podmiotowe (pozytywne) ogłoszenia upadłości konsumenckiej.

Wskazany wyżej art. 491⁴ u.p.n. w ust. 1 stanowi, że sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, natomiast w ust. 4, iż sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dane podane przez dłużnika we wniosku są niezgodne z prawdą lub niezupełne, chyba że niezgodność lub niezupełność nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Treść art. 491⁴ ust. 4 u.p.n. należy odczytywać w kontekście art. 491² ust. 4 u.p.n., który wskazuje co powinien zawierać wniosek o ogłoszenie tzw. upadłości konsumenckiej. Zgodnie z tym przepisem wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zawierać: 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz numer PESEL dłużnika, a jeśli dłużnik nie posiada numeru PESEL – dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację; 2) wskazanie miejsc, w których znajduje się majątek dłużnika; 3) wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie; 4) aktualny i zupełny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników; 5) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty; 6) spis wierzycieli spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności; wskazanie wierzytelności w spisie wierzycieli spornych nie stanowi jej uznania; 7) listę zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia, w szczególności hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych; 8) oświadczenie dłużnika, że nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 491⁴ ust. 2 i 3.

Z uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego wynika, że podstawę rozstrzygnięcia Sądu, oddalającego wniosek o ogłoszenie upadłości, było wystąpienie negatywnych przesłanek (wynikających z przytoczonych wyżej przepisów art. 491⁴ ust. 1 i 4 u.p.n.) w postaci powstania stanu niewypłacalności wnioskodawcy wskutek jego rażącego niedbalstwa oraz złożenie wniosku niekompletnego, co rozumiał jako nie podanie całej prawdy odnośnie celu i przeznaczenia pobranych środków.

W doktrynie wskazuje się, że rażącym niedbalstwem jest zachowanie dłużnika, polegające na niedołożeniu należytej staranności wymaganej w danych okolicznościach, konieczne jest przy tym ustalenie, że w konkretnych okolicznościach danego przypadku dłużnik mógł zachować się z należyłą starannością. Zakwalifikowanie zachowania dłużnika jako rażącego niedbalstwa uniemożliwiają przykładowo błędne informacje, na podstawie których dłużnik podejmował decyzję lub fakt, że do nieostrożnego zachowania dłużnik został zmuszony warunkami, w jakich działał albo czynnikami wewnętrznymi. Jako przykład rażącego niedbalstwa wskazuje się zachowanie dłużnika, który zaciąga kredyty znacznie przekraczające w chwili ich udzielania jego możliwości zarobkowe, w sytuacji braku perspektyw na poprawę aktualnej sytuacji. Wedle bowiem rozsądnej oceny winien liczyć się z tym, że w najbliższym czasie – bez dodatkowego zadłużenia – nie będzie w stanie obsłużyć swojego długu, odmiennie natomiast należałoby ocenić takie zachowanie dłużnika w sytuacji, gdy zaciąga on kolejne zobowiązania z chęci uregulowania zobowiązań poprzednich, licząc na to, że jego sytuacja majątkowa się poprawi. Ponieważ przepis art. 491⁴ ust. 1 u.p.n. mówi w kontekście przesłanek negatywnych ogłoszenia upadłości konsumenckiej w przypadku winy nieumyślnej wyłącznie o rażącym niedbalstwie, należy uznać, że jeżeli dłużnik błędnie oceniał swoją sytuację w wyniku lekkomyślności, to nie stoi to na przeszkodzie ogłoszeniu jego upadłości konsumenckiej [por. A. W., Przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej, (w:) Przegląd prawa handlowego, luty 2015, s. 27].

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności przedstawione we wniosku o ogłoszenie upadłości oraz zażaleniu, a także zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie pozwalają na kategoryczne stwierdzenie, że wnioskodawca swoim zachowaniem - umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa - doprowadził do niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień. Sąd pierwszej instancji oceniając zachowanie wnioskodawcy, polegające na zaciąganiu kolejnych długów

w celu spłacenia długów poprzednich (wpadnięciu w tzw. spiralę zadłużenia) na wyrost stwierdził, że przesłanka ta została spełniona. Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie wymaga uprzedniego ustalenia, czy w chwili zaciągania pierwszej pożyczki sytuacja majątkowa wnioskodawcy wskazywała na to, że zaciągane zobowiązanie znacznie przekracza jego możliwości zarobkowe, czy też mógł on w sposób usprawiedliwiony przypuszczać, że zdoła spłacić dług, lecz inne, niezależne od niego okoliczności to uniemożliwiły.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie sposób zatem bez wcześniejszego wysłuchania wnioskodawcy prawidłowo ocenić, czy wpadając w spiralę zadłużenia wykazał się rażącym niedbalstwem. Przeprowadzenie czynności polegającej na wysłuchaniu wnioskodawcy uzasadniają chociażby niejasności występujące w jego pismach, w szczególności dotyczące chronologii zdarzeń związanych z zaciąganiem kredytu we frankach szwajcarskich, który nie został wymieniony we wniosku. Z zażalenia wnioskodawcy wynika, iż kredyt ten jest spłacany zgodnie z harmonogramem, na dowód czego przedłożono zaświadczenie z banku. Zasadnie wnioskodawca twierdzi także, że wskazane przez Sąd zobowiązanie kredytowe wobec (...) BANK S.A nr (...) pochodzi z 2008 roku, nie zaś z 2000 roku, choć taką datę wskazał mąż w swoim wniosku o ogłoszenie upadłości. Nie mniej z dokumentów załączonych do zażalenia wynika, że została poczyniona omyłka pisarska. Odnosząc się do zadłużenia z tytułu karty kredytowej w (...) BANK z 2006 roku to zasadnie skarżący podnosi, iż wskazane przez Sąd Rejonowy zadłużenie 57.406,18 złotych wynika z wystawionego bankowego tytułu egzekucyjnego, zaś sam limit kredytowy opiewał na kwotę 11 tys. złotych. Wnioskodawca stoi na stanowisku, iż od drugiego kwartału 2009 roku nie zaciągał wraz z małżonką dalszych zobowiązań, zaś wskazana we wniosku karta kredytowa z 2011 roku obejmuje restrukturyzację wcześniej zaciągniętego zobowiązania. W takim stanie rzeczy konieczne jest też ustalenie, czy zaciągając pierwsze zobowiązanie ze „spirali zadłużenia” wnioskodawca był w stanie spłacić dług, jak również czy zaciąganie kolejnych zobowiązań może zostać ocenione jako dokonane w okolicznościach niezależnych od wnioskodawcy, zmuszających go do nieostrożnego zachowania. Lapidarność twierdzeń wnioskodawcy, działającego bez zawodowego pełnomocnika, również przemawia za koniecznością wyznaczenia posiedzenia w celu jego wysłuchania. Za powinnością tej czynności przemawiają również wskazane wyżej cele upadłości konsumenckiej przyświecające ustawodawcy oraz zasady wyrażone w art. 491⁴ ust. 4 u.p.n. in fine.

Sąd Rejonowy zaniechał wyjaśnienia wyżej opisanych okoliczności, poprzestając na stwierdzeniu, że tzw. spirala zadłużenia, w którą ostatecznie wnioskodawca popadł, jest wystarczająca dla stwierdzenia przesłanki z art. 491⁴ ust. 1 u.p.n.

Za nieuzasadnione należy również uznać oddalenie przez Sąd Rejonowy wniosku o ogłoszenie upadłości konsumenckiej z uwagi na niezgodność z prawdą danych wskazanych przez wnioskodawcę, dotyczących celu i przeznaczenia pobranych środków. We wniosku skarżący sformułował przeznaczenie i cel pobranych pożyczek i kredytów twierdząc, iż uzyskane środki przeznaczył na wykupienie na własność mieszkania oraz niezbędne remonty zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz budynku. Ewentualne niejasności w tym zakresie powinny zostać także wyjaśnione przez Sąd Rejonowy poprzez wysłuchanie wnioskodawcy.

Co więcej należy pamiętać, że nawet gdyby było tak, że wnioskodawca złożył wniosek niekompletny, Sąd Rejonowy powinien ustalić, czy nie zachodzą pozytywne przesłanki wskazane w art. 491⁴ ust. 4 u.p.n. in fine.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien wysłuchać wnioskodawcę w celu ustalenia opisanych wyżej okoliczności, w szczególności istnieje potrzeba ustalenia, czy w chwili zaciągania chronologicznie pierwszej ze wskazanych przez wnioskodawcę pożyczki był on w stanie spłacić zadłużenie, jak również, czy zaciągając kolejne zobowiązania motywowany był założeniem, iż jego sytuacja majątkowa poprawi się i będzie w stanie uregulować zadłużenie, czy też nie, a także, czy do zaciągania kolejnych zobowiązań został zmuszony niezależnymi od niego okolicznościami. Ponadto Sąd Rejonowy powinien wysłuchać wnioskodawcę na okoliczność celu i przeznaczenia pozyskanych pożyczek i kredytów. Dopiero ustalenie tych okoliczności faktycznych pozwoli Sądowi na dokonanie oceny, czy wystąpiła przesłanka z art. 491⁴ ust. 1 u.p.n. Ponadto Sąd powinien rozważyć wskazywane przez skarżącego okoliczności dotyczące opisywanego stanu zdrowia. W szczególności powyższe należy odnieść do przywoływanego

przez niego faktu znacznego pogorszenia się stanu zdrowia w kontekście oceny czy zaistniały przesłanki o względach słusznościowych i humanitarnych.

W tym stanie rzeczy zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu w celu przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, zgodnie z art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., stosowanymi na podstawie art. 35 p.u.n.

SSO Piotr Sałamaj SSO Agnieszka Woźniak SSO Anna Budzyńska

VIII Gz 50/15

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)